

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

86. Peres quia sinicè ignarus vetatur in Sinis habitare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

Sinas post longa exilia fidei. Breuiter ista legatio per biennium mota, per se malè conferta, peius à Pereriæ æmulis turbata, ominatissima fellit initia, & de prope iam parata faustitate in fumos abiit. Inter hæc nostri quotquot ex India in Iaponiam mittebantur, dum Macai, vt solet, demum mensium mora operiuntur in eam ventos, illic Apostolici tyrocinij perficiebant rudimenta, & conceptum ardorem caritatis alebant seruorum Sinensium variarumque nationum curanda salute, qui dabant operā Lusitanis dominis nongentis incolentibus Macaum mille, interdum ex iis fidei regulis instituebantur, fructu subinde numero celeberrimorum baptismatum; auellebantur ab impuro Herorum obsequio seruæ, & à Mangonum nundinatione; quinquaginta semel in Indiam supra quadringentas transmissæ sunt, maritis locandæ; Malacam ducentæ: & hæc eo ccepta biennio quo adornabatur legatio, in usum deinceps perpetuum transierunt. Accessit his Sodalitas frequens ex solis Sinensibus conflata, vt peculiari diligentia Christianis officiis, & virtutibus informati, exemplo apud suos & Magisterio fungerentur, quæ res vsque Quanceo trahebat complures ad cernenda explorandæque mysteria Theologiæ peregrinæ, quibus catè perspectis ardebant desiderio facti fontis, si per Mandarinos suos licuisset. Maiorem tamen frequentiam auebat Macaum sanctioris hebdomadæ, & Paschæ solennitas, quæ Lusitanorum consuetis & religiosis studiis celebrabatur nobiscum singulari pompa, & cui parem Sinenses magnitudinis suæ adoratores summi, negabant se vsquam vidisse, quæritabantque inter se taciti, quantam nostro in orbe & patria esse oporteret, illorum rituum maiestatem, qui arcto, nudoque in scopulo tam magnificentè agerentur. Valuit hic splendor, & reuerentia sacrorum ad conciliandos nobis Mandarinos, impetrandamque Macai habitationem tum iis paucis qui iam illic degebant tum qui Iaponiam adituri, ventos illic præstolarentur propitios, datum est diploma eius facultatis anno 1565. deditque Collegio felix initium quod illic P. Valignanus Goanis contra vi magna nitentibus denique stabiliiuit, ingens nunc rei Christianæ inter illos populos firmamentum. Biennium fluxerat in hac laboris fructuosi occupatione & euanuerat tandiù expectata legatio, cum Peres viam commentus est qua Christum se solo induceret in Sinas, planam, & eo expeditiorem quod nihil de lucro, & commodis olebat, quæ ferè Dei negotia corrumpunt: libellos itaque concinnauit duos, quo vtroque manu periti interpretis exponebat quis esset? quid profiteretur? vnde? quàmve ob causam ex vltimis terrarum finibus venisset? postremo supplicem fieri sibi copiam rogabat in Sinis habitandi; his instructus libellis, anniuersario oblata in templo Deiparæ, supremo sessit tribunali Prouinciæ Quanceensis, & absolutis quibuscum venerat Lusitanis, suo ad latus interprete, reuerenter procumbit in genua, sedebant Mandarini quinque, suprema quisque diuersis in officiis potestate, stabant magno vtrimque numero Ministri, sic venerabundi vt

85.
Nostorum
opera Macai
fructuosa &
facultas ha-
bit.

86.
Peres quia
unicè igna-
tus vetatur
in Sinis ha-
bitare.

si totidem adstarent numinibus. Peres honore perfunctus multiplici qui Magistratibus de more exhibetur, ab iis vultu præter morem humano & hilari iubetur semel iterumque accedere propius, erigiturque ad petendum fidenter quod optabat; is verò libello supplici in mensa Pucensij, (Præsidis scilicet) deposito, nihil se præterea rogare demissè respondit, quàm quod iis duobus postulati vnus Apographis inerat. Lecta sunt igitur ab iis non sine admiratione, quæsitumque ex eo cuiusnam scientiæ illo scripto Magistrum se profiteretur? diuinæ, respondit, ac rerum ad æternam animi salutem spectantium, vt post hanc vitam fragilem, & breuem, beata viuat immortalitate, iussit hic Præses illum summatim edicere, qui possèt ea felicitas parari; Exorsus Peres à puris atque illustribus rectæ naturæ principijs, quibus insisit Literatorum secta, Decalogum iis recitauit; tantumque placuit, vt Præses Sericum Damascenum statim eius collo circumdari iusserit, Magisterij eius insigne legitimum, & lætum omen Lusitanis, fore vt Christi lex susciperetur illie propensius, vbi eius Magister tantam nactus esset venerationem. Quæsitum inde ex eodem de ipsius libris, inspectaque, quos secum tulerat magna voluptate: post demum, an linguam Sinensem calleret? quod cum ingenuè negasset; qui possis igitur subdit Præses inter Sinas cum operæ pterio manere, si perpetuo ad verba singula sit tibi necessarius interpres? hoc nisi obstarer, dari tibi posset quod expetis. Minimè verò, infert externorum Iudex, vultu & verbis ferox, vetant leges Sinarum externos in regno aut degere aut vagos discurrere. Sic benignè ab alijs dimissus Peres, nec repulsam tulit, nec impetratam rem; sed dilatus quoad amplius de illa deliberaretur; iussit tamen in posterum tentasse, quod tunc honestè negatum est; intellectumque imprimis quanti esset aliquos in promptu habere qui Sinicè nossent; deinde non esse ab eiusdem rei petitione abstinendum, donec aliquem Deus aut Prouinciæ Magistratum, aut supremum Rectorem inflecteret ad concedendam nobis stabilem in regno mansionem.

Sic fortius in Sinas, & clam suis quoque Præsidibus Ioan. Bapt. Riberæ ingressus, hominis maiora quàm benè consulta desideria gerentis, anno 1568. sic post annos septem Christophori à Costa supplicatio reiecta à Quanceensibus Mandarinis, vixque ab iis auditus Ma-
caum repulsus est.

87.
Valignanus
conuersione
Sinarum sus-
cipit.

Huius magnitudinem operis destinabat Deus Alexandro Valignano, & Michaëli Ruggerio; Valignanus Iaponiam petens, dum Macai de more subsistit, tam multa de Sinis tam præclara audiuit, vt distraheretur incredibili gaudio, & dolore, hinc desperari in Sinas ingressus; illinc fiducia ingentis, Christum tanto imperio inferendi. atque vt erat magni, diuinis præsertim in rebus animi, & illos gerebat spiritus quos agendorum artollit, & acuit difficultas, suscepit hoc inter alia summi ad Dei gloriam momenti negotium, quod tentarat
idcirco